

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савет

M I Š L J E N J E

po zahtjevu Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo za ocjenu tržišta električne energije u Bosni i Hercegovini

Sarajevo
januar, 2016. godinu

Broj: 01-26-7-03-19-I/15
Sarajevo, 27.01.2016. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), po Zahtjevu Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovina, na 118. (stotinosamnaestoj) sjednici održanoj dana 27.01.2016.godine, donijelo je

MIŠLJENJE

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 30.01.2015. godine pod brojem: 01-26-7-03-I/15 zaprimilo Zahtjev Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: Ministarstvo) broj: 05-14-1019-1/15 kojim se traži ocjena da li je tržište električne energije u Bosni i Hercegovini, otvoreno za konkurenciju.

Ministarstvo je nadležno za održavanje javne rasvjete Kantona Sarajevo i plaćanje isporučene električne energije za potrebe javne rasvjete Kantona Sarajevo u godišnjem iznosu blizu 5.000.000,00 KM, te je do 01.01.2015. godine, po relevantnoj zakonskoj regulativi imalo ugovor o isporuci električne energije kao tarifni kupac u tarifi javna rasvjeta sa JP Elektroprivreda BiH-Podružnica Elektrodistribucija Sarajevo.

Ministarstvo je od 01.01.2015. godine po izmjenama u zakonskim propisima iz oblasti regulacije tržišta električne energije i izmjenama u Općim uslovima za isporuku električne energije, postalo kvalifikovani kupac koji može na tržištu električne energije odabrati snabdjevača.

Ministarstvo je dana 29.01.2015. godine zatražilo mišljenje od Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine i Konkurencijskog vijeća, da li je tržište električne energije otvoreno za konkurenciju i da li se Ministarstvo kod ugovaranja isporuke električne energije za javnu rasvjetu Kantona Sarajevo može pozvati na član 10. stav d) Zakona o javnim nabavkama BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 39/14) (u daljem tekstu: Zakon o javnim nabavkama).

Dana 06.02.2015. godine Ministarstvo je dobilo dopis Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine u kojem se navodi da će konačan odgovor o njihovom izuzimanju od primjene Zakona o javnim nabavkama dobiti nakon što dostave mišljenje Konkurencijskog vijeća.

U cilju utvrđivanja stanja na tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini, Konkurencijsko vijeće je prikupilo informacije i podatke relevantnih institucija i to: Državne regulatorne komisije za električnu energiju u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: DERK), Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: FERK) i Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske (u daljem tekstu: REERS).

Na zahtjev Konkurencijskog vijeća broj: 01-26-7-03-4-I/15 od dana 20.08.2015. godine, DERK je za potrebe predmetne analize dostavio podatke o stanju tržišta električne energije na teritoriji Bosne i Hercegovine, aktom broj: 04-28-4-257-2/15 od 31.08.2015. godine.

Konkurencijsko vijeće se aktom broj: 01-26-7-03-2-I/15 od dana 20.08.2015. godine, obratilo FERK-u sa zahtjevom za dostavom podataka o tržištu električne energije na području Federacije Bosne i Hercegovine, na što je dobilo odgovor dana 28.08.2015. godine dopisom broj: 01-01-713-01/2015.

Konkurencijsko vijeće se aktom broj: 01-26-7-03-3-I/15 od dana 20.08.2015. godine, obratilo REERS-u sa zahtjevom za dostavom podataka o tržištu električne energije na području Republike Srpske, na što je dobilo odgovor dana 14.09.2015. godine dopisom broj: 1-437-2/15.

Dana 15.10.2015. godine Konkurencijsko vijeće se obratilo DERK-u dopisom broj: 01-26-7-03-8-I/15 tražeći podatke o broju sklopljenih ugovora kojim su kvalifikovani kupci (sve kategorije) promijenili snabdjevača električnom energijom nakon 01.01.2015. godine u Bosni i Hercegovini, na što je dobilo odgovor dopisom broj: 04-34-7-791/15 od dana 16.10.2015. godine.

Konkurencijsko vijeće se dana 15.10.2015. godine aktom broj: 01-26-7-03-9-I/15 obratilo REERS-u sa zahtjevom za dostavom podataka o broju sklopljenih ugovora kojim su kvalifikovani kupci (sve kategorije) promijenili snabdjevača električnom energijom nakon 01.01.2015. godine na području Republike Srpske, na što je dobilo odgovor dopisom broj: 01-437-4/15 od dana 27.10.2015. godine.

DERK je u iznio vlastiti stav, da je u skladu sa Odlukom o obimu, uslovima i vremenskom rasporedu otvaranja tržišta električne energije u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 48/06 i 77/09) i prema Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice („Službeni glasnik BiH-Međunarodni ugovori“ broj 09/06) tržište električne energije u Bosni i Hercegovini od 01.01.2015. godine u potpunosti otvoreno za konkurenciju.

Na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa odredbama Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 66/13) i Pravilnika o snabdijevanju kvalifikovanih kupaca električnom energijom i postupku promjene snabdjevača („Službene novine Federacije BiH“ 89/14), od 01.01.2015. godine svi krajnji kupci električne energije su kvalifikovani kupci čime ostvaruju pravo na slobodan izbor snabdjevača po tržišno formiranoj i ugovorenoj cijeni. Krajnji kupci električne energije iz kategorije potrošnje domaćinstvo, te mala poduzeća i komercijalni kupci koji na tržištu nisu odabrali snabdjevača imaju pravo na snabdijevanje električnom energijom standardnog kvaliteta po ekonomski opravdanim, lako i jasno usporedivim i transparentnim cijenama u okviru pružanja univerzalne usluge od javnog snabdjevača.

Dana 11.12.2014. godine REERS je donijela Pravilnik o snabdijevanju kvalifikovanih kupaca električnom energijom i postupku promjene snabdjevača koji propisuje način snabdijevanja kupaca na tržištu električne energije na teritoriji Republike Srpske nakon 01.01.2015. godine, kada svi kupci električne energije postaju kvalifikovani kupci, što znači da imaju pravo i mogućnost izbora snabdjevača električne energije.

Snabdjevači električnom energijom na teritoriji Bosne i Hercegovine su pravna lica koja posjeduju dozvolu-licencu za obavljanje djelatnosti za snabdijevanje kupaca električnom energijom izdatu od strane nadležnog regulatornog organa (DERK-a, FERKA-a i REERS-a).

Konkurencijsko vijeće je prikupljalo informacije i podatke od privrednih subjekata koji posjeduju dozvolu-licencu za snabdijevanje kupaca električnom energijom i to: „Energy Finacing Team“ d.o.o. Bileća, „GEN-I“ d.o.o. Sarajevo, „Elektroistok 1967“ d.o.o. Sarajevo i „Proenergy“ d.o.o. Mostar.

Dana 19.11.2015. godine pod brojem: 01-26-7-03-16-I/15, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo dopis privrednog subjekta „Energy Finacing Team“ d.o.o. Bileća u kojem navodi da u periodu od 01.01.2015. godine pa do danas nije zaključio niti jedan ugovor sa kvalifikovanim kupcem, kroz postupak promjene snabdjevača. U periodu prije 01.01.2015. godine, zaključili su ugovor sa kvalifikovanim kupcem iz Federacije Bosne i Hercegovine. Privredni subjekt „Energy Finacing Team“ d.o.o. Bileća, ističe da nije imao problema kod pružanja isporuke električne energije u dosadašnjem periodu.

Konkurencijsko vijeće je dana 19.11.2015. godine pod brojem: 01-26-7-03-17-I/15, zaprimilo dopis privrednog subjekta „Proenergy“ d.o.o. Mostar u kojem navodi da je od dana 01.01.2015. godine, tržište električne energije formalno-pravno otvoreno i da imaju potpisane ugovore sa kvalifikovanim kupcima u Bosni i Hercegovini, ali da isti nisu stupili na snagu zbog tehničkih poteškoća.

Dana 02.12.2015. godine pod brojem: 01-26-7-03-18-I/15, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo dopis privrednog subjekta „GEN-I“ d.o.o. Sarajevo u kojem navodi da u periodu od 01.01.2015. godine pa do danas nije zaključio niti jedan ugovor sa kvalifikovanim kupcem. U skladu sa Zakonom o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 66/13) i Pravilniku o snabdijevanju kvalifikovanih kupaca električnom energijom i postupku promjene snabdjevača („Službene novine Federacije BiH“ 89/14), utvrđen je formalno-pravni okvir, kojim su stvorene pretpostavke za otvaranje tržišta električne energije. Nadalje, privredni subjekt navodi da na nivou operatora sistema, prenosa i distribucije električne energije nisu zaživjele sa radom sve regulirane odgovornosti.

S obzirom na navedeno, predmet analize u konkretnom slučaju je tržište električne energije na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Analizom prikupljenih podataka Konkurencijsko vijeće je došlo do slijedećih zaključaka:

- da na tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini, trenutno 24 snabdjevača električne energije posjeduju licence za snabdijevanje električnom energijom,
- da je od ukupnog broja licenciranih snabdjevača u 2014. godini na tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini, samo sedam obavljalo isporuku električne energije krajnjim kupcima,
- da su prema kriteriju broja kupaca kojim vrše isporuku električne energije na tržištu maloprodaje električne energije u 2014. godini na teritoriju Bosne i Hercegovine djelovala tri snabdjevača sa značajnom tržišnom snagom (JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Mješoviti Holding „Elektroprivrede Republike Srpske“ a.d. Trebinje i JP Elektroprivreda HZ HB d.d. Mostar),
- da su u 2014. godini na teritoriji Bosne i Hercegovine učesnici na maloprodajnom tržištu električne energije ostvarili slijedeće tržišne udjele:

Snabdjevač	Sjedište	Isporuka električne energije krajnjim kupcima (kWh)	Tržišni udio %
JP Elektroprivreda BiH d.d.	Sarajevo	4 426 427 106	40,74
MH Elektroprivreda RS a.d.	Trebinje	3 257 167 296	29,98
JP Elektroprivreda HZHB d.d.	Mostar	2 210 502 100	20,34
Proenergy	Mostar	374 820 000	3,45
GEN-I	Sarajevo	347 440 000	3,20
Komunalno Brčko	Brčko	216 105 961	1,99
Energy Finacing Team	Bileća	33 672 000	0,31
Ukupno		10 866 134 463	100

Izvor: Podaci DERK-a

- da su na području Federacije Bosne i Hercegovine nakon 01.01.2015. godine, samo dva kvalifikovana kupca iskoristila svoje pravo snabdijevanja električnom energijom od snabdjevača koji nisu javni snabdjevači i to privredni subjekti Aluminij d.d. Mostar i B.S.I. d.o.o. Jajce,

- da na području Republike Srpske niti jedan kvalifikovani kupac nije iskoristio svoje pravo da nakon 01.01.2015. godine promjeni snabdjevača električnom energijom, odnosno sklopi ugovor sa novim snabdjevačem električnom energijom,

Konkurencijsko vijeće je na osnovu naprijed navedenog, uzimajući u obzir stvarno i potencijalno prisustvo konkurencije, kao i administrativna, ekonomska i pravna ograničenja za ulazak novih konkurenata na tržište, posmatrajući tržište električne energije u Bosni i Hercegovini kao jedno tržište, utvrdilo da tržište električne energije nije otvoreno za konkurenciju.

Ovo mišljenje je dato isključivo na osnovu javno dostupnih podataka, te podataka prikupljenih od strane Državne regulatorne komisije za električnu energiju (DERK), Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (FERK) i Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske (REERS), te ukoliko dati podaci odstupaju od stvarnog činjeničnog stanja ovo mišljenje se ne može primijeniti.

Predsjednica

mr. Arijana Regoda- Dražić

Dostavljeno:

- 1. Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo**
- 2. arhiva**